

שבתאי חיים מאריני

שירי החליפות אשר לעובד [מפרשת נרקיסוס ואקו]

קמב

וַיְהִי כְּהַיּוֹם מִנְקִיקֵי סֹלֶעַ
נִנְפִי מְעֵרוֹת רְאֵתָה הַנֶּעֱר
כִּי שָׁשׁ וּמִתְפָּאֵר בְּחֵץ וְקֹלֶעַ,
צָד בְּהֵמוֹת שְׂדֵי וְחִיתוֹ יַעַר.
וּבְעֵת בְּהַד הָרִים דְּבָרָיו יִלְעַ
תְּשִׁיב אֲמָרִים אַחֲרָיו בְּשַׁעַר.
בַּת קוֹל שְׂמָהּ, מִקוֹל תְּכִי מוֹלְדָתָ,
קִנְיָצִי לְמַלִּין הִיא לְבַד מַגְדָתָ.

קמג

נִנְפִי בְּיוֹם הַוּלְדָהּ הַיְתָהּ,
מְאֹז, בְּתוֹלַת חֵן בְּגוֹף וְחֶמֶר,
אֵף כִּי בְּקוֹל עֲנוֹת לְבַד נִגְלָתָהּ,
אֲחֵר מְדַבֵּר סוֹף דְּבָרָיו תְּאֶמֶר,
כִּי נוֹתְרָה מִיּוֹם אֲשֶׁר גִּפְתָּהּ
בְּלִתִּי יִכְלַת לָהּ לְהַחֲלֵל אֶמֶר.
כֵּן עֲנִשׁוּ אוֹתָהּ יְדֵי צַדִּיקָתָ
עַתָּה בַּהּ תִּמְתָּה נִתְכָּה לְצַקָתָ.

קמד

כִּי אִם כְּהַיּוֹם אֵין בְּאִמְרוֹתֶיהָ
רַק קוֹל וְסוֹף דְּבָרָה בְּהֵמִית רַעַם,
הוֹצֵק כְּבֵר חֵן טוֹב בְּשִׁפְתוֹתֶיהָ
וּתְעֵנָה רְבוֹת בְּנִיב טוֹב טַעַם.
בְּשִׁפְתַי תִּלְקוֹת אֵין עוֹף אֵלֶיהָ
תִּמְתִּיק בְּפִיהָ רַע וְתִשְׁקִיט זַעַם
תְּמִיד בְּמַלִּים צוֹף דְּבִשׁ נִטְפוּ
שְׂאוֹן וְרִיב גְּמֹר, מְדַנִּים סְפוּ.

קמה

נִיּוֹת בְּנוֹת צִידָה וְנִנְפֵי אָחוּ,
רוֹעִים, שְׁעִירִים פְּאֶשֶׁר יְרִיבוּ
מִדְּבָרוֹת בַּת קוֹל שְׁלָמִים נָחוּ
יִמְנְעוּ מִרִיב וְאֵף יִשְׁיבוּ.
אֲמַנָּם יְדֵי רַבַּת קְנָאוֹת שָׁחוּ
אֲרָצָה וְנִיב הַנְּעָרָה הַכְּאִיבוּ,
כִּי לֹה בָּרַב לַקְּחָה וְאִמְרֵי דַעַת
אֶלֶף פְּעָמִים הִיתָה מְרֻשַׁעַת.

קמו

יוֹם יוֹם הֵלֵא בְּגִלְל זְנוּנֵי פֶשַׁע
רוּחַ קְנָאוֹת עֲבָרָה עָלֶיךָ
וּלְעַת מִצָּא בְּעֵלָה בְּמִטַּח רֶשַׁע
שָׁמָּה בְּחִפְזָה יוֹרְדוֹת רַגְלֶיךָ.
אֲכֹן לְמַעַן תַּחַת לְזוֹנִים יִשַׁע
בַּת קוֹל בְּחִכְמָה תַּעֲרֹף מְלִיכָה
אֵף תַּעֲצֹרְנָה בָּם לְהַתְמַהֲמָה
עַד נִסְתָּרוּ מִמַּחְזֵה עֵינֶיךָ.

קמוז

וַיְהִי לְיָמִים פְּאֶשֶׁר הַכִּירָה
עֲלָמָה אֲשֶׁר בָּהּ פֶּשַׁעַה עַד הֵנָּה
"חֲלַקְתָּ לְשׁוֹנָה" – אֲמָרָה – "אֶסִּירָה,
כִּי לֹא יִפְתָּה לֵב אֲנוּשׁ מִמְּנָה.
מוֹקֵד חֲמַתִּי בָּהּ הִכִּי אֲבַעֲרָה,
אֲצַמִּית לְשׁוֹן תְּרַמִּית וְאֲכַחֲדָנָה.
לֹא עוֹד לְעֵינַי נוֹאֲפוֹת תַּבְּרִיחַ
בְּשִׁפְתַי חֲלַקְלָקוֹת וְנֹעַם שִׁיחַ."

קמח

כֹּה דְבָרָה נְגִדָה וְכֵן עֲשֵׂתָה
בְּלַע לְשׁוֹנָה וַתְּהִי אַחֲרֶיךָ,
כִּי כֵן לְאֲזְנֵי שׁוֹמְעִים נִגְלָתָה

בת קול וסוף דְּבַר לְבַד אוֹמֶרֶת.
זאת כְּאִשׁר נִרְצִיץ בְּגֵן רְאֵתָה
וּבְאֵהָבְתוֹ לְהִטָּה בּוֹעֶרֶת,
תִּתְאַוּ לְפִתּוֹתוֹ נְאוּם הַחֵלֶה,
אֵךְ רֹאשׁ דְּבָרִים אֵין בְּפִיָּהּ, סְלֵה.

קמט

עַד כִּי יִדְבֵר הוּא דְמָמָה תִּשָּׁב
כִּי מֵאֵמֶר לֹא יִכְלֶה לְפִתּוֹחַ
אַחַר מְשׁוֹשׁ דְּרִכּוֹ בְּגִנַּת עֵשֶׁב
תִּסָּב בְּמִסְתֵּר תִּאָּנֶה לְקוֹחַ,
לְתוֹר בְּיָפְיוֹ אוֹ לְהַקְשִׁיב קֶשֶׁב
מִבֵּין עֲפָאִים פּוֹסְחָה פְּסוּחַ,
וַיְהִי בְלִכְתָּהּ אַחֲרֵי עֵינֶיהָ
לְבָה בְּקַרְבָּה חֵם וְכִלְיוֹתֶיהָ.

קנ

הֵן כְּאֵכֶל פִּתְאֹם לְשׁוֹן שְׁלֵהֶבֶת
קוֹצִים פְּסוּחִים כְּאִשׁר יִיבְשׁוּ,
שְׁרוֹף כְּקֶשׁ יִשְׁרְפוּ בְשִׁבֶת
מְרֹב מְנַת גְּפְרִית אִשְׁרֵי יִירְשׁוּ,
מְבַעַר בְּעֶרְהָ כֶּם וְאֵשׁ צְרֻבֶת
טָרֶם לְלַבַּת מוֹקְדָה נִגְשׁוּ,
כֵּן הִיא לְצִלְעוֹ רַק מְעַט נִקְרָבָה
בְּאֵשׁ בְּלִי גִפְחַ לְבַעַר שְׂבָה.

קנא

וּבְמוֹקְדָה עֲצוֹר בְּעֲצָמוֹתֶיהָ
אַחַר יְדִיד חֲשֻׁקָה תִּמְהַר פַּעַם
אֵךְ שְׂכָנָה דּוּמָה בְּשִׁפְתוֹתֶיהָ
אֵין קוֹל וְאֵין עוֹנָה בְּסִתְרֵי רַעַם.
וַיְהִי בְהִתְנַגֵּף בְּעֵץ רִגְלִיהָ
נִשְׁמַע לְנִרְצִיץ קוֹל כְּהוֹלֵם פַּעַם:
"מִי יֵשׁ הַלּוֹם?" – אָמַר – וְהִיא הִקְשִׁיבָה
וּבְקוֹל אֲמוֹנִים: "יֵשׁ הַלּוֹם" הִשִּׁיבָה.

קנב

נְבִיחַ לְכַבּ נְרָצִיץ וְשֵׁם תִּצְפִּינָה
עֵינָיו סְבִיבוֹתָיו וְלֹא יִרְגִיעַ
כִּי מֵאֲמָר שָׁמַע וְלֹא תִרְאֶינָה
מִי הוּא בְּקוֹל הַד אֲתָרִיו מֵרִיעַ.
"הֵן אֶת מְדַבֵּר פֶּה אָבָל עַד הִנֵּה
לֹא אֶחָזֶה בָּךְ!" - זֶה בִּפְיוֹ יִבְיַע.
הִיא "אֶחָזֶה בָּךְ" - עֲנֵתָה בְּכַחַ
וּכְדַבְרָה בֶּן מִתְרָה לְבָרַח

קנג

עוֹד מִחֲשׁוֹבוֹת נְרָצִיץ מֵאֵד תְּמָהוּ
עַל מַעֲנֵה לְשׁוֹן כְּעוֹף פּוֹרַח,
"אֵלֵי קָרֵב!" - אָמַר, וְקוֹל עֲנָהוּ:
"אֵלֵי קָרֵב!" וּבְדַבְרֵי בּוֹרַח,
וּמְשׁוֹטוֹת עֵינָיו וְלֹא מְצָאוּ.
"מִי זֶה הַלּוֹם לֹא אֲדַע!" - צוֹרַח.
הִיא: "אֲדַע!" תְּשִׁיב וְלֹא נִכְזָבָה,
כִּי בְּאֵמֶת עָלְיוֹ לְכַד עֲגָבָה.

קנד

נְרָצִיץ לְנִסּוֹת יַעֲנֶה טוֹב טַעַם:
"אִם תִּדְעֵי לָךְ מִי אֲנִי נָא הִבֵּה
נִתְעַלְסָה יַחְדָּו!" וּבַת הַרְעַם
"נִתְעַלְסָה יַחְדָּו" לְדַבֵּר שָׁבָה,
וּבְגִיל וּמְשׁוֹשׁ מִתְרָה הַפְעַם
מִן הַסִּבָּךְ לְצִאת וְלוֹ נִקְרָבָה,
כִּי כֵן בְּהַתְגַּלוֹת הַלֵּם לְגִשְׁת
הַמְדַת לְבָבָה קוֹתָה לְרִשְׁתָּ.

קנה

וּבְכֵן תִּשְׁלַח אֶת זְרוּעוֹתֶיהָ
עַל צוֹאֲרֵי אֶהוֹב וְתִלְחַצְנֶנּוּ.
הוּא סֵר וְזַעַף מִקְרֹב אֵלֶיהָ

ובתעצומות רחקה ממנו.
"לא אֶאֱהָב אוֹתְךָ" יֵצוּ עָלֶיךָ
היא "אֶאֱהָב אוֹתְךָ" בְּקוֹל תִּתְעַנּוּ.
הוא "אֵין רְצוֹנִי בְךָ" - נֶאֱוָם יְבִיעַ,
אֵךְ הִיא "רְצוֹנִי בְךָ" בְּהַד תִּשְׁמִיעַ.

קנו

בַּת קוֹל מְעַנְנָה וְאִמְרוּתֶיהָ
בְּזֶה וְשִׁקְץ הַכָּסִיל וְכַעַר,
וַיֵּצֵב אוֹתָהּ בְּאִנְחוּתֶיהָ
סוֹעָה בְּנִפְשׁ, סוֹעָרָה מְסַעֵר.
לֹא יְכַלֶּה כִּיּוֹם כְּבִנְעוּרֶיהָ
עַל אֲכָרִיּוֹת עֲקָשׁוֹת הַנֶּעַר
לְנוֹד בְּנִיב לְשׁוֹן וּבִשְׁפָתַיִם,
יִכְפוּ לְשׁוֹעֲתָהּ שְׁמֵי שָׁמַיִם.

קנוז

וּבְכֵן בְּקִיקְלוֹן מְלֵא הָעֵמֶד
בְּשִׁאֲט בְּנִפְשׁ סוֹעָרָה נִשְׁאָרָה,
וּבְעֵד מְעָרוֹת צוּר וּבְתֵי חֹמֶר
לְשִׁפְן בְּבִשְׁתָּהּ נֶאֱנַחָה, סָרָה.
מִשָּׁם בְּקוֹל מְרָמָה וְלִגְמֵר אִמְרָה
תִּשְׁיֵב לְכָל דוֹבֵר וְהִיא נִסְתָּרָה.
שָׁם אֶתְכָּה נַחֲלָה בְּלֵב אוֹהֶבֶת
אֵשׁ קְדֻחָה וּתְעֵלָה שְׁלֵהֶבֶת.

קנח

עַל מוֹקְדָה כְּלוּ כְּקִיטוֹר כְּלוּ
דְּמָה וְחִלְבָּה עִם לֶשֶׁד כָּל מַח,
אֵף עוֹר וּבִשְׁוֹר בְּעָרוֹ אֶכְלוּ,
הָיוּ לְאִפְרָדִים אֲזִי בְּקֻדְחָם.
רַק הָעֵצְמוֹת כִּי בָּאֵשׁ לֹא כְלוּ
כִּי אֲבָנִים לְקַחוּ לְקוֹחַ,
לְכֵן בְּהַד הָרִים כִּמְתִלְהֵלָה
נִשְׁמַע הַמּוֹן בַּת קוֹל בְּעֵצְמוֹתֶיהָ.

קנט

אך לא לבד לבו בזאת הקשיח
נרציץ אשר נפשו בגאות רמה,
ננפי יערים, הר, יאור או שיח
בזה ושיקץ עם עלמות כמה.
אך מבנות אלים אשר הדיח
אחת באף מן השנואות קמה,
וברב דאגה פרשה כפים
ותענה לאמר למול שמים:

קס

אסתר אשר שם באשר תגורי
צדק ומשפט קדמו פניך,
גבהות גאון נרציץ אהה תשורי,
כי בז ונאץ כל בתולותיך.
נא לענש אותו למשפט עורי,
כי אם במתק תענוג דודיך
מאס בלב התל וכמתעתע,
חשק יהתל בו וישתגע.

קסא

כן ערכה משפט תלונותיה
אף הרבתה לשפף תחנה שבע
עד שמעו אלים תפלותיה
ויצעוד שביב חמה בראש כל גבע
נפתה לבב נרציץ באמרותיה
ויט כנגד משפטי הטבע
לחמד ברוח עוועים וסכל
חמדת פתיות בל יחשב שכל.

קסב

הנה לקצבי הר בירכתים
בקצה מאד תרד וישגא אחו
משם יאור יוצא ומיכל מים

זָכִים טְהוּרִים כְּבֹדֶלַח צָחוּ
שָׁמֵשׁ בְּעַמְדוֹ בְּחֻצֵי שָׁמַיִם
אִף כִּי בָרְקִיו דּוֹלְקִים שְׁלָחוּ
לֹא יַעֲבֹר חֲמָם לְהַכּוֹת בָּמוֹ
כִּי צִלְלֵי הָרִים לְמַגֵּן לָמוֹ.

קסג

בָּרָה בְּכָל עֵת הַתְּעֵלָה תִּשָּׁב,
מְרֵאוֹת זְכוּכִית מִחֲזוֹה מְרֵאֶיהָ.
מִשְׁעֻטֹּת סוֹסִים וּפְרָסוֹת כְּשֶׁב
לֹא יִהְיוּ לֹא יִחְמְרוּ מִיָּמֶיהָ.
לֹא נִפְלוּ בָּהּ עֵץ סִבְבָּהּ אוֹ עֵשֶׁב
וַיְהִי כְּחֵם הַיּוֹם סְבִיבוֹתֶיהָ
נִרְצִיץ בְּאֵשׁ חֲשָׁקוֹ כְּמִתְלַהֲלֵה
נִקְרָא בְּפִגְעַ רַע לְהִתְמַהֲמֵה.

= = =

קצד

נִרְצִיץ עָלַי לְבוֹ וְעַל בְּרַכְיִים
הִכָּה בְּחֻזֵק יָד כְּהוֹלֵם פְּעַם.
אֲזִ שֶׁגָּגְתוּ נוֹסֶפֶה כְּפִלִּים
כִּי הָאֲזִין בֵּת קוֹל כְּקוֹל הָרַעַם.
אַחַר יְדַבֵּר הוּא וְהִיא בְּשִׁתִּים
תְּשִׁיב אֶמְרֵיו לּוֹ כְּפַעַם פְּעַם:
"אֵי לִי, אֲנִי מֵת" - הָאֲוִיל יִבִּיעַ
בֵּת קוֹל "אֲנִי מֵת" אַחֲרָיו תִּשְׁמִיעַ.

קצה

שׁוֹגָה בְּאִנְלֹתוֹ בְּלִי מְנוּחַ
רַבֵּץ בְּבִין חֲצִיר מְאֹד יִגַּע,
זִיו תְּאָרוֹ קָדֵר וְכֶשֶׁל פֹּחַ
מְאוּס בְּחִיּוֹ נֶאֱסַף גּוֹנֵעַ.
אַחֲזוֹ בְּחִבְלֵי מוֹתָהּ יְשׁוּחַ,

מְצִיץ דְּמוֹת צְלָמוֹ וְלֹא שָׁבַע,
עַד יִצְאָה נַפְשׁוֹ לְגִיא צְלָמוֹת,
רוֹאֶה בְּמִי תִפְתָּהּ חֲלִיפוֹת מָוֶת.

קצו

אוֹהֵב מְשַׁגֵּעַ פְּאֶשֶׁר הַגִּיעַ
לְטָבֵל בְּמִימֵי הַשָּׂאוֹל מִתַּחַת
גַּם שֵׁם שְׁגִיאוֹת אֶהְבֶּה הוֹדִיעַ
צוּפָה וּמְבִיט תֶּאֱרֹוּ בְּשַׁחַת.
אֶפֶר לְאַחֲיוֹתָיו וְשֶׁק יִצִּיעַ
וּבָרַב מֵהוֹמָה רְגָשׁוֹ אֵין נַחַת,
וּמְקוֹנְנוֹת עָלָיו בְּדַבְּרֵי דָפִי
נִיּוֹת בְּנוֹת הַשִּׁיר וְנִנְפִי יָפִי.

קצו

אֶת צִעְקוֹתָן פְּאֶשֶׁר הַקְּשִׁיבָה
בַּת קוֹל לְקוֹלָן עֲנִתָה כְּפָלִים,
וּבְקוֹל הַמְּלָה סוֹעֶרָה הַשִּׁיבָה
אַחַר עֲלָמוֹת סְפָקוֹ כְּפִים.
רַק קוֹל לְבַדּוֹ, לֹא נָאוּם הַקְּרִיבָה
כִּי אֵין נִתְחִים לָהּ וְלֹא יָדִים.
"אֲבֹד מְשׁוֹשׁ כָּל לֵב, אֲבֹי" - תִּבְעֶנָה,
קוֹל מְעֶנָה אוֹמֵר: "אֲבֹי" תִּשְׁמַעְנָה.

קצח

עֲצִים לְאֵשׁ הַמְּעֵלָה שְׁלֵהֲבַת
אֶל מְשֻׁרְפוֹת נְרָצִיץ כְּבַר נְשָׂאוֹ,
דְּרוֹשׁ בְּנֵרוֹת עַל אֶשֶׁר נִצְבָּת
נִבְלַת גְּוִיָּתוֹ, וְלֹא מְצָאוֹ.
כִּי עַל מְקוֹמוֹ צִץ וּבָא לְשִׁבַת
פָּרַח אֶשֶׁר נְרָצִיץ שְׁמוֹ קָרְאוֹ,
תּוֹכּוֹ כְּמוֹ כֶּרֶפֶס אֲבָל עָלָהּ
לְבָן, וְהוּא מִכְתִּיר צְבִי מְרָאָהּ.